

Голова Спостережної ради

_____ С.П.Пастух

ПОЛОЖЕННЯ
про фінансові послуги кредитної спілки «Грицева калитка»
(нова редакція)

Загальні положення.

1.1. Відповідно до Законів України „Про кредитні спілки”, „Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, „Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, „Про ліцензування видів господарської діяльності”, Постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 913 „Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)”, свого Статуту та, за наявності відповідних Ліцензій Кредитна спілка „Грицева калитка” (далі – „кредитна спілка”) надає наступні види фінансових послуг:

- 1) надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту.

Надання коштів у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту – фінансова послуга, яка передбачає надання кредитною спілкою кредитів згідно зі статтею 21 Закону України “Про кредитні спілки” на підставі кредитного договору або іншого договору, який має всі ознаки кредитного договору, визначені статтею 1054 Цивільного кодексу України. Надання кредитів здійснюється кредитною спілкою на підставі ліцензії на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту.

1.2. При наданні фінансових послуг кредитна спілка здійснює передбачені законодавством процедури щодо фінансового моніторингу по виявленню фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та інших фінансових операцій, що можуть бути пов’язані з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих незаконним шляхом, спрямованих на фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

1.3. Кредитна спілка надає фінансові послуги зазначені у п. 1.1. цього Положення у відповідності до вимог чинного законодавства України. Це Положення згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 913 є внутрішніми правилами надання фінансових послуг кредитній спілці.

1.4. Кредитна спілка здійснює надання фінансових послуг, зазначених у п. 1.1. цього Положення, на підставі відповідних договорів, які повинні містити:

- 1) назву, номер і дату договору;
- 2) назву, місцезнаходження (адресу) та реквізити кредитної спілки;
- 3) прізвище, ім'я і по батькові фізичної особи, яка отримує фінансові послуги, та її адресу;
- 4) найменування фінансової операції;
- 5) розмір фінансового активу, зазначений у грошовому виразі, строки його внесення та умови взаєморозрахунків;
- 6) строк дії договору;
- 7) умови, які не суперечать одна одній та не містять положень з неоднозначним трактуванням;
- 8) положення про необхідність підписання додаткового договору в разі зміни умов цього договору;
- 9) положення про умови дострокового розірвання договору та порядок здійснення розрахунків;
- 10) положення про необхідність письмового повідомлення сторін договору щодо зміни свого місцезнаходження (адреси) однією із сторін;
- 11) порядок зміни і припинення дії договору;
- 12) права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;

- 13) підтвердження, що інформація, зазначена в частині другій статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та регулювання ринків фінансових послуг», надана члену кредитної спілки;
- 14) інші умови за згодою сторін;
- 15) підписи сторін.

Зміст договору про надання кредитною спілкою фінансових послуг повинен відповідати предмету цього договору.

1.5. Положення, що регламентують надання кредитною спілкою фінансових послуг, та договори про надання фінансових послуг повинні відповідати вимогам встановленим статтями 11 та 18 Закону України «Про захист прав споживачів».

1.6. Договори про надання фінансових послуг підлягають зберіганню протягом 5 (п'яти) років після виконання взаємних зобов'язань.

2. Надання кредитів членам кредитної спілки

2.1. Загальні питання здійснення діяльності з надання кредитів членам кредитної спілки

Кредитом наданим члену кредитної спілки є грошові кошти надані кредитною спілкою члену кредитної спілки - позичальникові у готівковій або безготівковій формі під процент, у розмірі та на умовах, встановлених кредитним договором з дотриманням вимоги повернення коштів та сплати процентів у визначені кредитним договором строки.

2.2. Умови надання кредитів членам кредитної спілки.

Кредитна спілка надає членам кредитної спілки наступні види кредитів

За строком:

- кредити зі строком до 3 місяців включно;
- кредити зі строком від 3 до 12 місяців включно;
- кредити зі строком понад 12 місяців.

За цільовим призначенням:

- 1) комерційні кредити;
- 2) кредити, надані на ведення фермерських господарств;
- 3) кредити, надані на ведення особистих селянських господарств;
- 4) кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна;
- 5) споживчі кредити, у тому числі:
  - придбання автотранспорту;
  - придбання аудіо-, відео-, побутової техніки та комп'ютерів;
  - інші потреби

За порядком видачі:

- 1) кредит видається однією сумою.

За типом процентної ставки:

- 1) фіксована.

За режимами сплати процентів і основної суми кредиту:

1) кредит з періодичною сплатою процентів і основної суми кредиту "рівними долями", за яким передбачається незмінна (однакова) сума платежу протягом всього строку дії договору. Такий платіж включає в себе як проценти, нараховані за користування кредитом, так і частину кредиту. При цьому, питома вага процентів, які нараховуються на залишок основної суми, з кожним наступним платежем зменшується, а питома вага суми кредиту зростає.

За видами забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами:

- 1) порука,
- 2) всім належним позичальнику на праві власності майном та коштами, на які згідно чинного законодавства України може бути звернено стягнення.

Виходячи із зазначених вище критеріїв кредитна спілка надає кредити членам кредитної спілки за видами, встановленими окремим рішенням Спостережної ради.

За рішенням Спостережної ради для певних видів кредитів обов'язковою умовою щодо їх надання може бути передбачена наявність у члена кредитної спілки - позичальника встановленої суми внесків визначених видів.

2.2.2. Рішенням спостережної ради з дотриманням обмежень визначених законодавством можуть встановлюватися максимальна/мінімальна можлива сума кредитів, що надаються членам кредитної спілки.

2.2.3. Визначення розміру процентної ставки, яка встановлюється для окремих видів кредитів, визначених п.п. 2.2.1. цього Положення, відбувається за наступними критеріями – виходячи з потреб членства, ринкових тенденцій, кредитного ризику (рівня ризику кредиту), наданого забезпечення, попиту і пропозицій, які склалися на кредитному ринку, строку користування кредитом, розміру облікової ставки НБУ та попереднього досвіду надання кредитів членам кредитної спілки за умови збереження доходності на рівні, який забезпечує беззбиткову діяльність кредитної спілки.

2.2.3.1. Фіксована процентна ставка є незмінною протягом усього строку кредитного договору. Встановлений договором розмір фіксованої процентної ставки не може бути збільшено кредитною спілкою в односторонньому порядку. Умова договору щодо права кредитної спілки змінювати розмір фіксованої процентної ставки в односторонньому порядку є нікчемною.

Розмір фіксованої процентної ставки для окремих видів кредитів встановлюється спостережною радою кредитної спілки.

2.3. Порядок надання кредитів членам кредитної спілки.

2.3.1 Кредитний договір крім вимог, визначених п. 1.4. цього Положення повинен містити положення про:

- 1) порядок нарахування та сплати процентів (методи нарахування процентів, періодичність сплати процентів та форму розрахунку, інше);
- 2) інформацію про забезпечення кредиту;
- 3) графік розрахунків, у якому зазначається порядок повернення основної суми кредиту та погашення процентів за ним;
- 4) строк протягом якого кредитна спілка зобов'язана надати кредит позичальнику;
- 5) детальний розпис сукупної вартості кредиту для споживача (у процентному значенні та грошовому виразі) з урахуванням відсоткової ставки за кредитом та вартості всіх послуг (реєстратора, нотаріуса, страховика, оцінювача тощо), пов'язаних з одержанням, обслуговуванням, погашенням кредиту та укладенням договору про надання споживчого кредиту;

Примірні кредитні договори затверджуються рішенням спостережної ради кредитної спілки з урахуванням вимог і умов цього Положення.

Заява про надання кредиту повинна містити інформацію про особу позичальника, місце проживання, номери телефонів, місце роботи, інформацію про щомісячні доходи позичальника та членів його родини, інформацію про щомісячні витрати позичальника та його родини, інформацію щодо кредиту, а саме сума кредиту, термін користування кредитом, розмір щомісячних внесків по кредиту, призначення кредиту, запропоноване забезпечення, інформацію про досвід отримання кредитів в минулому, а також інформацію про наявну кредиторську заборгованість на момент подання заяви, інформацію щодо наявності заборгованості за кредитами, отриманими у кредитній спілці у пов'язаних та/або асоційованих осіб члена кредитної спілки.

2.3.2. Кредитні договори та договори забезпечення повинні бути укладені в письмовій формі, відповідно до вимог цивільного законодавства України. Недійсність договору забезпечення не тягне за собою недійсності основного зобов'язання – кредитного договору.

2.3.3. Кредитна спілка здійснює нарахування процентів за користування кредитами на підставі кредитних договорів з дотриманням вимог МСФЗ в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарухування процентів за договорами кредиту відбувається за кожний фактичний строк користування кредитом і починається з наступного дня після отримання членом кредитної спілки суми кредиту, а припиняється в день остаточного розрахунку за кредитом. Для цілей розрахунку процентів за кредитом використовується календарний рік.

2.3.4. Оцінка платоспроможності позичальника включає в себе аналіз:

- документів, перелік яких, встановлений для отримання кредиту;
- інформації про позичальника.

2.3.5. Оцінка платоспроможності позичальника здійснюється на підставі документів, що надаються позичальником, документів, що складаються працівниками кредитної спілки, які проводять оцінку платоспроможності позичальника, а також на підставі інформації, яка отримана від позичальника та з інших джерел.

Для проведення оцінки платоспроможності позичальник надає до кредитної спілки копії та оригінали (для огляду) наступних документів з дотриманням наступних вимог до їх змісту:

- Заяву про надання кредиту (повинна містити суму кредиту, необхідну члену кредитної спілки; строк такого кредиту та його цільове призначення);

- Паспорт або документ, що його заміняє (паспорт повинен відповідати вимогам Положення про паспорт громадянина України, затвердженого Постановою ВР України від 02.09.1993 р. №3423-ХІІ; документи, що його заміняють повинні відповідати по формі та змісту відповідним нормативно-правовим актам України);

- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

- Документ, що підтверджує отримані членом кредитної спілки доходи (такими документами вважається - довідка про заробітну плату за останні 6 місяців та/або Податкова декларація платник єдиного податку – фізичної особи підприємця за останні два квартали та/або Річна податкова декларація про майновий стан та доходи тощо);

- У випадку розгляду сукупного сімейного доходу - документи, що підтверджують отримані доходи членами родини (такими документами вважається - довідка про заробітну плату за останні 6 місяців та/або Податкова декларація платник єдиного податку – фізичної особи підприємця за останні два квартали та/або Річна податкова декларація про майновий стан та доходи тощо);

- У випадку, якщо член кредитної спілки одружений та кредитний договір виходить за межі дрібного побутового (ст. 65 Сімейного кодексу України та ст.31 Цивільного кодексу України) - згода другого з подружжя на укладання кредитного договору та окремих договорів забезпечення кредиту у разі їх наявності (зазначена згода має бути надана в довільній письмовій формі, написана та підписана особисто другим з подружжя, із зазначенням суми, строку та цільового призначення кредиту).

Довідка про заробітну плату за останні 6 місяців, Податкова декларація платник єдиного податку – фізичної особи підприємця, Річна податкова декларація про майновий стан та доходи формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

При наданні комерційних кредитів позичальник, крім документів зазначених в абзаці 2 цього підпункту, надає кредитній спілці належним чином завірені копії та оригінали документів (для огляду): виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, наявні ліцензії, дозволи, фінансову та/або іншу звітність тощо. Копії документів додаються до заяви про надання кредиту. Всі документи за формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

При наданні кредитів фермерським господарствам та приватним підприємствам, які знаходяться у власності члена кредитної спілки, член кредитної спілки, крім зазначених в абзаці 2 цього підпункту документів, надає кредитній спілці належним чином завірені копії та оригінали документів (для огляду): виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, відомості з ЄДРПОУ, фінансову та/або іншу звітність тощо. Завірені копії документів додаються до заяви про надання кредиту. Всі документи за формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

За рішенням спостережної ради перелік документів, необхідний для проведення аналізу платоспроможності позичальника може бути змінений. У випадку недостатності інформації в наданих документах для прийняття рішення про надання кредиту кредитна спілка має право вимагати від позичальника надання й інших документів, крім перелічених вище та визначених рішенням спостережної ради.

2.3.6. Окремим рішенням спостережної ради, встановлюються критерії, яким повинен відповідати заявник для отримання кредиту відповідно до встановлених підвидів кредитів, що надаються членам кредитної спілки.

За результатами розгляду поданих документів інспектор кредитний надає кредитному комітету свої рекомендації по задоволенню чи відхиленню заяви члена кредитної спілки.

2.3.7. Всі документи позичальника та рекомендації інспектора кредитного розглядаються на засіданні кредитного комітету, з урахуванням наступного:

- Засідання кредитного комітету є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини його членів та за умови обов'язкової участі голови правління або його заступника у разі відсутності голови правління, з наступним підписанням заступником голови правління відповідних кредитних договорів, рішення за якими було прийнято під час відсутності голови правління. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засідання членів кредитного комітету і голова правління не голосував проти цього рішення.

- Прийняте кредитним комітетом рішення про надання кредиту є підставою набуття головою правління чи уповноваженою головою правління особою, що діє на підставі підписаної головою

правління довіреності, права укласти кредитний договір (договір кредитної лінії) з членом кредитної спілки, якому кредитний комітет вирішив надати кредит.

- Наявність конфлікту інтересів у діяльності членів кредитного комітету ідентифікується за наступними критеріями:

- 1) отримання членом кредитного комітету (його близькими родичами, установами та підприємствами, в яких він, його близькі родичі або підприємство, яким вони володіють, мають діловий інтерес – (далі – “пов’язані особи”)) користі за результатами рішень кредитного комітету, які безпосередньо і окремо стосуються цього члена або пов’язаних з ним осіб;

- 2) існування у члена кредитного комітету будь-якої прямої чи опосередкованої особистої зацікавленості майнового або немайнового характеру, яка може вплинути на об’єктивне рішення кредитного комітету.

- У разі ідентифікації конфлікту інтересів членом кредитного комітету за вищевизначеними критеріями, він зобов’язаний в усній або письмовій формі повідомити про це кредитний комітет.

- При розгляді питань, які передбачають прийняття рішення кредитного комітету щодо встановлення кредитних взаємовідносин з будь-якими особами, кредитний комітет повинен зафіксувати в своєму протоколі про наявність або відсутність конфлікту інтересів у членів кредитного комітету щодо зазначених питань.

- За наявності конфлікту інтересів у членів кредитного комітету рішення про прийняття кредитною спілкою будь-якого зобов’язання на користь члена кредитного комітету у разі, якщо прийняття такого рішення відноситься до компетенції кредитного комітету, готується та приймається кредитним комітетом без участі цього члена. Зокрема, при прийнятті рішення про надання кредиту члену кредитної спілки, який є членом кредитного комітету, такий член кредитного комітету не може брати участь у прийнятті цього рішення.

- Під час підготовки та прийняття рішення, де має місце конфлікт інтересів, у протоколі засідання кредитного комітету обов’язково робиться відмітка про відсутність голосу члена кредитного комітету щодо якого має місце конфлікт інтересів.

2.3.8. Строки розгляду заяв про надання кредитів та прийняття рішень по ним встановлюються в залежності від виду кредиту, а саме:

- комерційні кредити - від 1- до 30 днів;
- кредити, надані на ведення фермерських господарств - від 1 до 30 днів;
- кредити, надані на ведення особистих селянських господарств - від 1 до 30 днів;
- кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна – від 1 до 30 днів;
- споживчі кредити, у тому числі,
  - придбання автотранспорту – від 1 до 30 днів;
  - придбання аудіо-, відео-, побутової техніки та комп’ютерів – від 1 до 30 днів;
  - інші потреби – від 1 до 30 днів.

Рішення кредитного комітету про надання кредиту або відмову в наданні кредиту фіксується в порядку встановленому в Положенні про кредитний комітет кредитної спілки.

3. Порядок проведення моніторингу наданих кредитів та супроводження прострочених, неповернених, у тому числі безнадійних кредитів.

3.1. З метою нагляду за своєчасністю сплат за наданими кредитами та оперативного планування руху грошових потоків кредитна спілка веде належний аналітичний облік. Обов’язки щодо організації моніторингу наданих та супроводження прострочених кредитів, неповернених, у тому числі безнадійних кредитів покладаються на кредитний комітет кредитної спілки.

3.2. Поточний контроль за дотриманням умов кредитних договорів здійснюється інспектором кредитним. Зокрема, інспектор кредитний здійснює контроль за своєчасністю та повнотою передбачених кредитними договорами платежів на підставі звірення фактично отриманих платежів з графіком планових платежів, який складається для кожного тижня. Інспектор кредитний звітує про дотримання графіку планових платежів на засіданні кредитного комітету.

3.3. У випадку виявлення прострочених кредитів кредитна спілка вживає заходи, передбачені в п. 3.5. – 3.7. цього Положення

3.4. Для окремих видів кредитів згідно затверджених рішенням спостережної ради правил і процедур може передбачатися особливий порядок супроводження.

3.5. Протягом місяця з моменту виявлення простроченості за кредитом кредитна спілка повинна вжити наступні заходи для добровільного виконання позичальником своїх договірних зобов’язань:

в термін до 5 днів прострочення – здійснює позичальникові нагадування про необхідність виконання договірних зобов’язань в телефонному режимі;

в термін до 15 днів прострочення платежу надсилає позичальнику та поручителю (у разі наявності) листи – нагадування;

в термін від 15 до 30 днів прострочення – рекомендовані листи – попередження.

3.6. У випадку, якщо попередні заходи не призвели до сплати боргу, кредитна спілка вдається до дій, що спрямовані на стягнення боргу примусовим шляхом. Перед їх вчиненням кредитна спілка:

1) визначає на підставі кредитного договору суму заборгованості, включаючи також, якщо це передбачено умовами договору суми штрафних санкцій. При цьому, за рішенням кредитного комітету може застосовуватися зупинення нарахування процентів та/або реструктуризація заборгованості.

2) визначає шляхи звернення стягнення на забезпечення кредиту, включаючи всі види забезпечення визначені у кредитному договорі та окремих договорах застави, поруки (за їх наявності).

3) вживає заходи для встановлення місця знаходження позичальника.

Стягнення боргу примусовим шляхом здійснюється з використанням відповідних правових механізмів та процесуальних форм, передбачених чинним законодавством.

3.7. В окремих випадках за обґрунтованим рішенням кредитного комітету кредитна спілка може відстрочити застосування щодо позичальника заходів примусового стягнення боргу з дотриманням передбачених законодавством процесуальних строків.

3.8. Кредитна спілка здійснює супроводження неповернених, у тому числі безнадійних кредитів у наступному порядку:

За наявності підстав, за поданням інспектора кредитного, кредитний комітет приймає обґрунтоване рішення про відстрочення визнання неповерненого кредиту безнадійним. Подання має містити обґрунтування та документальне підтвердження можливості повернення позичальником кредиту.

Після прийняття рішення кредитним комітетом про відстрочення визнання неповерненого кредиту безнадійним, кредитна спілка вживає заходи для виконання позичальником своїх договірних зобов'язань за неповерненим кредитом:

– у разі відсутності платежів по кредиту протягом двох місяців з дня прийняття рішення кредитним комітетом, надсилає позичальнику та/або поручителю (у разі наявності) рекомендовані листи – попередження.

– у разі відсутності платежів по кредиту протягом трьох місяців з дня прийняття рішення кредитним комітетом здійснює заходи, передбачені п. 3.6. цього Положення, з урахуванням строку позовної давності.

Кредитна спілка супроводжує безнадійні кредити шляхом здійснення наступних заходів для виконання позичальником та/або поручителем договірних зобов'язань :

1) щодо неповернених кредитів, крім випадків, коли кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відстрочення визнання кредиту безнадійним:

Кредитна спілка:

– протягом одного місяця з дня визнання кредиту безнадійним – здійснює позичальникові нагадування про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі;

– протягом двох місяців з дня визнання кредиту безнадійним – надсилає позичальнику, та/або поручителю (у разі наявності) листи – нагадування.

У разі відсутності платежів по кредиту протягом трьох місяців з дня визнання кредиту безнадійним, кредитна спілка здійснює заходи передбачені п. 3.6. цього Положення, з урахуванням строку позовної давності.

2) щодо прострочених або неповернених кредитів, за якими є документальне підтвердження про неможливість стягнення, та прострочених кредитів, за якими кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про визнання кредиту безнадійним:

– кредитна спілка, у разі наявності виконавчого документу про стягнення заборгованості за безнадійним кредитом щороку звертається до державної виконавчої служби із заявою про примусове стягнення заборгованості з боржника (в межах строків пред'явлення виконавчих документів до виконання) та кожні півроку здійснює перевірку наявності обставин, що унеможливають стягнення заборгованості, або обставин, що стали підставою для прийняття кредитним комітетом обґрунтованого рішення про визнання кредиту безнадійним;

– у разі відсутності судового рішення про стягнення заборгованості кредитна спілка звертається до суду із позовом про стягнення заборгованості (в межах строку позовної давності). Крім того, інспектор кредитний кожні три місяці здійснює перевірку наявності обставин що унеможливають стягнення заборгованості або обставин, що стали підставою для прийняття кредитним комітетом обґрунтованого рішення про визнання кредиту безнадійним.

3) щодо неповернених кредитів, за якими минув строк позовної давності кредитна спілка кожні шість місяців здійснює нагадування позичальникові про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі та надсилає позичальнику та/або поручителю (у разі наявності) листи – вимоги (крім споживчих кредитів).

Додаток:

1) Примірний кредитний договір про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, на 5 аркушах.